

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	1 ^v / 1681-2 / 2013
Érkezett:	2013 NOV 29.
Példány:	4
Melléklet:	- db
Kezelőiroda:	
[Signature]	

1

Alkotmánybíróság
Cím: Budapest,
 Donáti u. 35-45.
 1015

Levélcím: 1535 Budapest, Pf. 773.
Tel: (+36-1) 488 31 00
Fax: (+36-1) 212 11 70

Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. felperes
 székhely: Budapest,
 Fiumei út 16.
 1086
 adószám: 10987553-2-42,
 képv.: Horváth József vezérigazgató

indítványozó

képv.:

kamarai nyilv. száma:

**hiánypótlás
 és
 nyilatkozattétel**

Budapest XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi telekadóról szóló 37/2008. (XI. 28.) számú – többször módosított – rendelet ellen továbbá a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 28.K.28.960/2013/4. számú 2013. június 14. napján kelt és 2013. július 24. napján kézhez vett ítéletével szemben kezdeményezett alkotmányjogi panasz iránti eljárásban

hiv. szám: IV.1481-1/2013.
tárgy: hiánypótlás és nyilatkozattétel

Alulírott **Budapesti Temetkezési Intézet Zrt.** indítványozó (székhely: 1086 Budapest Fiumei út 16., adószám: 10987553-2-42, képvis.: Horváth József vezérigazgató) – meghatalmazás alapján igazolt jogi képviselőm, [REDACTED] ([REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], kamarai nyilv. száma: [REDACTED]) ügyvéd útján – a T. Alkotmánybíróság 2013. november 15. napján kézhez vett felhívására az alábbi

hiány pótlást

terjesztem elő.

1.) Kérelmünk kiegészítése, illetve pontosítása:

Kérem, hogy T. Alkotmánybíróság

- állapítsa meg, a Budapest XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi telekadóról szóló 37/2008. (XI. 28.) számú – többször módosított – rendelet 6. § és 7. § szakaszának Alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg a rendelet 6. § és 7. § szakaszát az Abtv. 26. § (1) bek.;
- kérem továbbá az Abtv. 43. § (1) bek. és 45. § (4) bekezdése alapján a rendelet alkalmazhatóságát az indítványozó vonatkozásában tiltsa meg;
- kérem továbbá, hogy a T. Alkotmánybíróság állapítsa meg a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 28. K. 28.960/2013/4. számú ítélet és Budapest Főváros Kormányhivatala alperes V-B-007/03427/3-4/2012. számú telekadót megállapító jogerős határozata és Budapest Főváros XX. Kerület Pesterzsébet Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala AD-11461/12/2012. és AD-11461/15/2012. számú határozatai alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg az ítéletet valamint Budapest Főváros Kormányhivatala alperes V-B-007/03427/3-4/2012. számú telekadót megállapító jogerős határozatát Budapest Főváros XX. Kerület Pesterzsébet Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala AD-11461/12/2012. és AD-11461/15/2012. számú határozataira kiterjedően [Abtv. 45. § (4) bek.].

Hivatkozott jogszabályok:

Abtv. 43. § (1) Ha az Alkotmánybíróság a 27. § alapján folytatott eljárásában alkotmányjogi panasz alapján megállapítja a bírói döntés alaptörvény-ellenességét, a döntést megsemmisíti.

(4) *Az Alkotmánybíróság a bírói döntés megsemmisítése esetén megsemmisítheti a döntéssel felülvizsgált más bírósági vagy hatósági döntéseket is.*

Abtv. 27. § Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Abtv. 45. § (2) Ha az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezés vagy alkotmányjogi panasz alapján semmisít meg egyedi ügyben alkalmazott jogszabályt, a megsemmisített jogszabály az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben nem alkalmazható.

(4) Az Alkotmánybíróság az (1), (2) és (3) bekezdésben meghatározottaktól eltérően is meghatározhatja az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, illetve a megsemmisített jogszabály általános vagy egyedi ügyekben történő alkalmazhatatlanságát, ha ezt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja.

(5) A jogszabály megsemmisítése nem érinti a megsemmisített jogszabályon alapuló, Alkotmánybíróság előtti eljárásban nem felülvizsgálható, vagy felül nem vizsgált bírói döntéseket, kivéve, ha az Alkotmánybíróság a megsemmisítésről szóló határozatában ettől eltérően rendelkezik.

2.) T. Alkotmánybíróság végzése szerint az indítványozó „beadványában nagyobb részt általánosságban sérelmezi ügyfelének telekadó fizetési kötelezettségét, azonban azt kevésbé indokolja meg, hogy az Ör. konkrét megjelölt rendelkezései, illetve ennek következtében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság hivatkozott végzése miatt és mennyiben sértik ügyfelének az Alaptörvényben biztosított jogait.”

T. Alkotmánybíróság ezen felhívására az alábbi nyilatkozatot terjesztjük elő:

A.) Álláspontunk szerint a benyújtott Alkotmányjogi panaszunkban alapvetően nem általánosságban sérelmezzük az indítványozó telekadó fizetési kötelezettségét (azt megtettük az alapeljárásokban), hanem annak fizetendő mértékét sérelmezzük. Előzményként előadjuk, hogy 2012. év elején haladéktalanul megkereste az indítványozó valamennyi kerületi önkormányzatot azért, hogy a fizetendő telekadó mértékét a végzett tevékenységünkre tekintettel rendeletmódosítással mérsékeljék a jogszabály adta keretek között. Ez eredménytelenül zárult az önkormányzatok elzárkózása okán.

A pesterzsébeti temető vonatkozásában a telekadót az elsőfokú adóhatóság vetette ki, az adó kivetése a Hatv. és az Ör. rendelkezései alapján történt meg. Budapest Főváros Kormányhivatala, mint másodfokú adóhatóság helybenhagyta a határozatot.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a telekadó kivetésének jogszerűségét vizsgálta kereseti kérelmünk alapján, az ítéletében a keresetünket elutasította. A bíróság nem vizsgálta, hogy a telekadó kivetés alapját képező önkormányzati rendelet az Alaptörvénybe ütközik-e, illetve ebből következően az Alaptörvényben biztosított közteherviselés arányosságának elvét sérti-e jelen esetben.

Az Ör. 6. § szakasza szerint az adó alapja: a telek m²-ben számított területe, a 7. § szakasz szerint: az adó évi mértéke a kerület egész területén egységesen: 301 Ft/m².

Az Ör. nem differenciált az adóalanyok között, az adó alapjaként a telek m²-ben számított területét, az évi mértékét 301Ft/m² –ben határozta meg. Ezen adórendszer alapján nyilvánvaló, hogy minél nagyobb területű ingatlana van valakinek, amelyre telekadót lehet kivetni, annél nagyobb összegű telekadót is kell megfizetnie. Az indítványozónak Pesterzsébet belterületen lévő temetőingatlana van, amely céljánál és funkciójánál fogva nem beépíthető, illetve forgalmi értékét tekintve az azon folytatható tevékenység (besorolása okán) közösségi funkciót szolgál. Korábbi beadványunkban okiratokat csatoltunk avonatközásban, hogy a temető fenntartása nem profitábilis tevékenység, hanem közfeladat, illetve azt is igazoltuk, hogy a sírhelymegváltási és újraváltási díjak, valamint a vállalkozók temető fenntartási hozzájárulást hatósági árörögzítése okán kizárólag fedezeti ponton történő működést tesz lehetővé.

Az indítványozó a köztemetőiben (közérdekű feladatot ellátva) a Fővárosi Közgyűlés által megállapított mértékű hatósági árak szerint szedhet sírhelymegváltási és újraváltási díjat, valamint a vállalkozók temető fenntartási hozzájárulást, amely a temető fenntartási és üzemeltetési költségek kizárólagos forrása. Az üzemeltetés tehát nem piaci alapon működik, hanem fedezeti ponton van megállapítva, az indítványozó által szedhető sírhelymegváltási és újraváltási díj nem piaci eredmény orientált. A temető ingatlan továbbá forgalomképtelen a funkció kötöttség és kötelező közfeladat elvégzés okán.

B.) Az Alaptörvény XXX. cikke rögzíti a közteherviselési kötelezettséget, amely azonban nem korlátlan, a "teherbíró képesség" és a "gazdaságban való részvétel" szab határt a közteherviselési kötelezettségnek. A telekadónál az adókötelezettség a tulajdonolt vagyontömegre tekintettel keletkezik. A kötelezettség tartalma pedig a vagyontömeg értékéhez és az adóalany teherviselő képességéhez kell, hogy igazodjon. Ez az alapja a vagyonadók esetében az adózókkal szembeni azonos (önkormányzati) jogalkotói elbánásnak. E megállapítás normatív alapját elsődlegesen az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdése adja, e követelményt az önkormányzati jogalkotó esetében ugyanakkor a Hatv. 6. § c) pontja közvetíti.

A Hatv. 6. § c) pontja értelmében az önkormányzat „az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan (...)” állapítja meg.

A helyi adók esetében az arányos közteherviselés garanciáit elsősorban a Hatv. teremti meg azzal, hogy meghatározza a helyi önkormányzat adómegállapítási jogának kereteit, a bevezethető adók fajtáit, az adóalanyok körét, az adó tárgyát és alapját, valamint az adó mértékének maximumát.

C.) A telekadó esetén a Hatv. alternatív módon határozza meg az adó alapját, illetőleg mértékét. A Hatv. 21-22. §-a választási lehetőséget ad a helyi önkormányzatnak arra, hogy a telek alapterülete alapján tételes adóként vagy az ingatlan korrigált forgalmi értéke alapján, annak 3 %-áig határozza meg a telekadó mértékét. Az adó megállapításának ez utóbbi módja minden esetben biztosítja az ingatlan értékével arányos adóztatást. Abban az esetben, ha az önkormányzat az adót tételesen állapítja meg – mivel a tételes adó korlátozottabb lehetőséget kínál az értékarányos adóztatásra – a Hatv. rendelkezéseinek betartása mellett is előfordulhat, hogy az önkormányzati rendeletben meghatározott adómérték egyes adózók tekintetében súlyos méltánytalanságot eredményez. Ezért írja elő a Hatv. 6. § c) pontjában az önkormányzat számára, hogy az adó mértékének megállapítása során köteles figyelemmel lenni a helyi sajátosságokra és az adóalanyok teherviselő képességére. A

Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. vonatkozásában az Ör. szerinti adóalap és adómérték nincs tekintettel arra, hogy a telekadóval sújtott ingatlan köztemető funkciót lát el, illetve az ingatlan értéke – a csatolt szakértői vélemény alapján – messze elmarad a helyben szokásos építési telek forgalmi árától.

D.) A Kúria 34/2013. számú közigazgatási elvi határozatában kimondja [K.34.] „A teherbíró képességet meghaladó, a vagyont elvonó, konfiskáló jellegű az az adó, amely mértékénél fogva és az adó tárgyat képező vagyontömeghez képest súlyosan aránytalan. Az ilyen adó elveszti az adóhoz, mint jogintézményhez kapcsolódó jellegzetességeit, és lényegében szankciónak tekinthető, amely az adó intézményével összeegyeztethetetlen [1990. évi C. tv. 6. §, 17.§, 22. §]. Az indítványozó erre hivatkozva is állítja, hogy az Ör. nincs tekintettel az adómérték megállapításakor sem a helyi sajátosságokra, sem pedig az adóalanyok teherviselési képességére.

Az önkormányzat nem volt figyelemmel az Hatv. 6. § c) pont szerinti mérlegelési kötelezettségére, mivel csak formálisan tett eleget a rendelet megalkotásakor a Hatv. 6. §-ában meghatározott követelményeknek.

A teherbíró képességhez igazodó közteherviselés az Alaptörvény XXX. cikkében megfogalmazott kötelezettsége többek között magában foglalja az adómérték arányosságát. Jóllehet a (helyi) jogalkotónak nagy szabadsága van abban, hogy milyen módon kötelezi az adóalanyokat a közterhekhez való hozzájárulásra, vagyoni típusú adók esetében azonban az adó mértéke nem vezethet az adó tárgyának elvonásához illetve azzal kapcsolatos aránytalansághoz. A teherbíró képességet meghaladó, a vagyont elvonó, konfiskáló jellegű az az adó, amely mértékénél fogva és az adó tárgyat képező vagyontömeghez képest súlyosan aránytalan. Az ilyen adó elveszti az adóhoz, mint jogintézményhez kapcsolódó jellegzetességeit, és lényegében szankciónak tekinthető, amely az adó intézményével összeegyeztethetetlen. Az az adómérték, amely évente a vagyon értékének közel 60-70 %-át teszi ki, súlyosan aránytalan minősül, mivel belátható időn belül felemészti az adótárgyat.

A helyi önkormányzat mérlegelési jogkörében alkotja meg adókiivetésre vonatkozó szabályozását, amelynek a törvényi szabályok, ezen belül különösen a Hatv. rendelkezései szabnak korlátokat.

T. Alkotmánybíróságnak van joga egyedi ügyekben felülvizsgálni jogalanyokra lebontva a helyi adó alkotmányba ütközését.

A helyi közhatalom törvényben meghatározott körben, és meghatározott forrásokra tekintettel vethet ki adót. A Hatv. - az Alaptörvény teherbíró képesség figyelembe vételére vonatkozó előírása mellett további - korlátokat állít az adóalanyok meghatározott körére, az adómérték megállapításának módjára, maximumára, illetve az adópolitika alakításában lényeges szerepet betöltő kedvezmények, és mentességek esetében is. A Hatv. 6. § c) pontja értelmében az önkormányzat adómegállapítási joga arra terjed ki, hogy „az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan (...) megállapítsa”. A törvényi szabály lényegét tekintve közvetíti az Alaptörvény adóalanyt védő teherbíró képességére és a közteherviselés arányosságára vonatkozó előírásait.

Az önkormányzat képviselő-testülete köteles mérlegelni a telkek rendeltetését, az értékekben fennálló különbségeket, adott esetben a telkek egyéb, például földrajzi elhelyezkedésében (pl. árterület) fennálló különbségeket. Különösen fennáll ez a differenciálási kötelezettség a telkek eltérő funkciói esetében, hiszen a köztemetők jellegüknél, hasznosításuknál és méretbeli jellemzőiknél fogva a nm. alapú adómérték számítás eleve aránytalanságot eredményezhet.

Ugyancsak a Hatv. 6. § c) pontjából fakadóan kötelezettség az adómérték meghatározásakor az adózó teherviselési képességének vizsgálata, hogy az adó mértéke ne oldódjon el számottevően az adótárgy értékétől. Azaz az adómérték – az adó tételes jellege ellenére – ne jelentsen súlyos aránytalanságot az adóalany adóztatott vagyonához képest. A helyi önkormányzatnak a telekadó kivetését megelőzően mérlegelnie kell az illetékességi területén található telkek értékét és a különböző telkek közötti értékkülönbséget.

A rendelet nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely arra utalna, hogy az Önkormányzat figyelemmel lett volna akár az egyes ingatlanok között meglévő különbségekre, akár az egyes adóalanyok teherbíró képességére az adómérték megállapításakor. Az adó ilyen mértéke ezért túllép az adókénti funkción. [Kúria, Köf. I. 5.081/2012.]

Budapest, 2013. november 25. napja

Tisztelettel:

Budapesti Temetkezési Intézet Zrt.
képv.: Horváth József vezérigazgató
indítványozó

képv.:

